

Fundusze Europejskie

ZASADY REALIZACJI PROJEKTÓW W RAMACH FE SL 2021-2027

Zmiany na etapie realizacji projektu

**Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Departament Europejskiego Funduszu Rozwoju
Regionalnego**

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Zmiany na etapie realizacji projektów

Dokumenty z których wynika możliwość wprowadzenia zmiany:

- Umowa o dofinansowanie,
- Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027,
- Przewodnik dla beneficjentów FE SL 2021-2027,
- Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027,
- Kryteria wyboru projektów

Zmiany w projekcie

- Zgodnie z **art. 62** Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, projekt objęty dofinansowaniem **może być zmieniony za zgodą właściwej instytucji, jeżeli:**
 - zmiany **nie wpłynęłyby na wynik oceny projektu w sposób, który skutkowałby negatywną oceną projektu, albo**
 - zmiany wynikają z wystąpienia **okoliczności niezależnych od beneficjenta, których nie mógł przewidzieć, działając z należytą starannością**, oraz zmieniony projekt w wystarczającym stopniu będzie przyczyniał się do realizacji celów programu.

Wzór formularzy zgłaszania zmian zamieszczone są na stronie internetowej programu FE SL 2021-2027

Zmiany w projekcie – terminy realizacji.

Zmiany w projekcie – terminy realizacji

- Zmiany dotyczące **okresu realizacji projektu** musisz zgłosić nie później niż do dnia zakończenia projektu.
- gdy umowę o dofinansowanie zawarto po terminie zakończenia wskazanym we wniosku o dofinansowanie, zmiany dotyczące okresu realizacji projektu powinieneś zgłosić nie później niż **30 dni od podpisania umowy o dofinansowanie**,

Pamiętaj:

Rozpoczęcie realizacji projektu – data poniesienia pierwszego wydatku kwalifikowalnego w projekcie,

Zakończenie realizacji – data poniesienia ostatniego wydatku kwalifikowalnego w projekcie,

Termin na ogłoszenie zamówienia na główne prace inwestycyjne **6 miesięcy od daty podpisania umowy o dofinansowanie**.

*pierwsza umowa o powierzenie grantu powinna być podpisana w przeciągu 6 miesięcy od dnia podpisania umowy.

Formularz 1 przykład zmiany terminu – prawidłowy formularz

Lp	Nazwa terminu	Przed zmianą	Po zmianie	Uzasadnienie
1.	Termin rozpoczęcia projektu	2024-04-30	2024-04-30	
2.	Termin zakończenia projektu	2024-12-15	2025-03-28	Siła wyższa np. Covid, Wojna. Opóźnienia w dostawach towarów, brak towaru. Roboty dodatkowe nieprzewidziane wcześniej. Warunki atmosferyczne np. powódzie.
3.	Termin wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia na rzeczową realizację projektu (główny zakres projektu)	2024-02-15	2024-02-15	

**Zmiany rzeczowe w projekcie wymagające uzyskania
zgody IZ FE SL.**

Zmiany rzeczowe w projekcie wymagające uzyskania zgody IZ FE SL to:

Roboty zamienne / dodatkowe /uzupełniające

- konieczność wykonania robót zamiennych może wynikać m.in.:
 - z przyczyn technologicznych, ekonomicznych,
 - zmiany materiałów / sposobu wykonania określonych robót / dostaw / usług, gdy w okresie realizacji projektu:
 - zmieniła się np. Polska Norma, przepisy prawa,
 - nowa technologia wykonania jest bardziej efektywna,
 - zaprojektowane roboty są niemożliwe do przeprowadzenia.
- możemy uznać za koszt kwalifikowalny roboty / dostawy / usługi wynikające z zamówień dodatkowych / uzupełniających kierując się zasadą, że **przeprowadzanie tych robót / dostaw / usług / okazało się niezbędne w trakcie realizacji zamówienia podstawowego**, są uzasadnione oraz **niezbędne do prawidłowego zrealizowania projektu** (osiągnięcie celu projektu jak i wskaźników).

W celu określenia kwalifikowalności zgłoszonych zmian konieczne będzie przedstawienie do IZ FE SL dokumentów potwierdzających np. protokoły konieczności.

Projekty dotyczące danych geodezyjnych i kartograficznych muszą posiadać pozytywną opinię **Głównego Geodety Kraju**.

Infrastruktura rowerowa: Inwestycje muszą być realizowane zgodnie z **Regionalną Polityką Rowerową Województwa Śląskiego**.

**Zmiany rzeczowe w projekcie, które nie wymagają
zgłoszenia do IZ FE SL.**

Zmiany rzeczowe w projekcie, które nie wymagają zgłoszenia do IZ FE SL:

Dopuszcza się wprowadzenie zmiany w zakresie parametrów sprzętu / urządzeń / wyposażenia zaplanowanych do zakupu w ramach wniosku o dofinansowanie - **pod warunkiem**, że zakupiony sprzęt / urządzenia / wyposażenie zaplanowane we wniosku o dofinansowanie w takiej samej ilości i do wysokości wydatków kwalifikowalnych zaplanowanych we wniosku aplikacyjnym na wykonanie przedmiotowego zakresu prac.

Przykład:

- sieć kanalizacyjna z rur typu PV, PE o średnicy 90 mm **zmiana średnicy** 110 mm,

Pamiętaj:

- zmiana parametrów technicznych **nie może zmieniać pierwotnych funkcji** sprzętu / urządzeń / wyposażenia,
- parametry nie powinny być gorsze od założonych,
- w przypadku **zmiany ilości** zaplanowanego sprzętu / urządzeń / wyposażenia **musisz uzyskać naszą zgodę**.

Zmiany rzeczowe w projekcie

W każdym przypadku wprowadzane zmiany nie powinny wpływać negatywnie na cel projektu, wskaźniki produktu i rezultatu oraz zmieniać głównych założeń wniosku o dofinansowanie i **na Tobie spoczywa ciężar dowodu zaistnienia powyższych okoliczności.**

Zmiana kosztów projektu.

Przesunięcia środków pomiędzy wydatkami kwalifikowalnymi

- **wymagają zgłoszenia oraz uzyskania zgody,**
- w celu podjęcia decyzji musisz **dostarczyć**, w szczególności:
 - umowę/y z wykonawcą / aneks/y do umowy/ów z wykonawcą, lub
 - informację, że po ponownym szacowaniu wartości zamówienia kwota wydatków zaplanowanych we wniosku o dofinansowanie uległa zmianie oraz dysponujesz dokumentami, które to potwierdzają, lub
 - informację, że najkorzystniejsza oferta złożona w postępowaniu przetargowym uległa zmianie i dysponujesz dokumentami, które to potwierdzają, **oraz**
 - formularz zgłaszania zmian.

Uwaga:

- podczas przesuwania oszczędności między wydatkami na podstawie szacowania beneficjent zobowiązany jest do przedstawienia w formularzu zmian wydatków, w których po ponownym szacowaniu pojawiły się oszczędności i wydatków na które oszczędności zostały przeniesione,
- w przypadku, kiedy dla danego wydatku otrzymałeś dotację, która przekracza wkład własny - pomniejszy dofinansowanie bez możliwości podniesienia poziomu na innych wydatkach,
- przy przesuwaniu środków nie możesz przekroczyć dopuszczalnych limitów wynikających z dokumentów programowych, maksymalnej intensywności pomocy publicznej oraz poziomu dofinansowania określonego dla danego wydatku,
- nie możesz przesuwać oszczędności pomiędzy wydatkami stanowiącymi koszty bezpośrednie do wydatków stanowiących koszty pośrednie i odwrotnie,
- nie możesz przesuwać oszczędności pomiędzy różnymi rodzajami pomocy publicznej, za wyjątkiem pomocy, dla której nie obowiązuje wymóg wywoływania efektu zachęty,

Oszczędności w projekcie.

Zmiana kosztów projektu

Wykorzystanie oszczędności

ograniczenie rzeczowe wpływające na wskaźniki

W przypadku, kiedy nie wykonałeś części zadań lub wydatków – co ma wpływ na wskaźniki produktu, rezultatu i / lub cel projektu – niewykorzystane środki **mogą pomniejszyć** wartość wydatków kwalifikowalnych i stanowić ograniczenie rzeczowe w projekcie.

Każdy przypadek będziemy rozpatrywać indywidualnie w zakresie wpływu na cel projektu oraz istotnego znaczenia dla projektu. Różnice obmiarowe nie stanowią ograniczenia rzeczowego.

W przypadku, kiedy wygenerowałeś środki na skutek rezygnacji z realizacji części projektu w ramach kosztów kwalifikowalnych - jeżeli zrealizujesz ten zakres w ramach środków własnych – środki wygenerowane **nie pomniejszają** wartości kosztów kwalifikowalnych **i możesz je wykorzystać w ramach projektu.**

Formularze zmian.

Formularz 2 przykład zmian zakresu rzeczowego – prawidłowe wypełnienie pól „przed zmianą” i „po zmianie”

przed zmianą	po zmianie
Wydatek obejmuje roboty związane z zagospodarowaniem terenu w pobliżu budynków w części przypadającej na WM przy ul. Kolonia Zgorzelec 15 poprzez: - przebudowę i uzupełnienie układu komunikacji z płyt granitowych. Modernizacja istniejących ciągów pieszych oraz uzupełnienie ich układem chodników i utwardzeń terenów przy strefach rekreacyjnych.	Wydatek obejmuje roboty związane z zagospodarowaniem terenu w pobliżu budynków w części przypadającej na WM przy ul. Kolonia Zgorzelec 15 poprzez: - przebudowę i uzupełnienie układu komunikacji z kostki betonowej. Modernizacja istniejących ciągów pieszych oraz uzupełnienie ich układem chodników i utwardzeń terenów przy strefach rekreacyjnych.

Formularz 3 przykład zmian zakresu rzeczowego – prawidłowo wypełniony formularz

	Numer pola i treść w aktualnej wersji wniosku o dofinansowanie	Treść po zmianie	Uzasadnienie zmiany	Wartość robót	Nr i data protokołu konieczności lub innego równoważnego dokumentu potwierdzającego zmianę	Nr i data umowy z wykonawcą / aneksu do umowy z wykonawcą lub innego dokumentu potwierdzającego koszt	Numer wydatku którego dotyczy zmiana	Koszt kwalifikowalny wydatku w aktualnej wersji wniosku o dofinansowanie	Koszt kwalifikowalny wydatku po uwzględnieniu zmian (koszt kwalifikowalny wydatku w aktualnej wersji wniosku o dofinansowanie + wartość zmiany)
1.	2.1 - Mechaniczne zrywanie posadzki, - Układanie podłóg z płyt betonowych	2.1 - Ręczne zrywanie posadzki, - Układanie podłóg z desek sosnowych,	Po rozpoczęciu wstępnych prac na obiekcie i wizycie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zalecono zmianę koncepcji dot. podłóg w części A budynku, w celu odwzorowania pierwotnego stanu budynku.	50 000,00 zł	Opinia nr 098/12/22, Protokół nr 134/22	Aneks nr 1 do umowy nr UZ/12/200/567 z 22.01.2021	2.1	2 150 000,00 zł	2 170 000,00 zł
2.	3.2 -Zakup 4 szt. kamer monitoringu w rozdzielczości 2K, -Zakup 8 szt. czujki dymu	3.2 -Zakup 3 szt. kamer monitoringu w rozdzielczości 4K -Zakup 6 szt. czujki dymu	Po audycie systemu bezpieczeństwa zalecono zmniejszenie liczby kamer w związku z występowaniem stref całkowicie zamkniętych dla odwiedzających, zalecono natomiast zmianę rozdzielczości kamer z 2K na 4K co zdecydowanie poprawi poziom bezpieczeństwa, liczba czujek także została zmniejszona ze względu na zmianę umiejscowienia ich montażu. Zmiany nie wpłyną negatywnie na poziom bezpieczeństwa w budynku.	37 800,00 zł	Audyt systemu nr 10/01/22	Aneks nr 1 do umowy nr UZ/12/201/567 z 25.07.2021	3.2	158 050,00 zł	152 100,00 zł

Formularz przykład zmian kosztów, wykorzystanie oszczędności – prawidłowy formularz

PRZED ZMIANĄ - dane z aktualnej wersji wniosku o dofinansowanie							Po zmianach							
Lp.	Numer wydatku (w tabeli należy wykazać WSZYSTKIE wydatki w ramach projektu, nawet jeśli ich wartość nie ulega zmianie)	Wydatki ogółem	Wydatki kwalifikowalne	Wydatki niekwalifikowalne	Dofinansowanie EFRR / FST	Procent dofinansowania	Nr i data umowy z wykonawcą / aneksu do umowy z wykonawcą	Całkowita wartość umowy z wykonawcą / aneksu do umowy z wykonawcą / całkowita wartość po ponownym szacowaniu / całkowita wartość najkorzystniejszej oferty	Czy wszystkie zamówienia dotyczące wydatku zostały przeprowadzone	Wydatki ogółem	Wydatki kwalifikowalne	Wydatki niekwalifikowalne	*Dofinansowanie EFRR / FST	Procent dofinansowania
1.	1.1 Roboty budowlane	8 612 588,37 zł	8 612 588,37 zł	0,00 zł	7 320 700,11 zł	85,00%	Umowa nr 155/25/25	7000000	TAK	7 000 000,00 zł	6 900 000,00 zł	100 000,00 zł	5 865 000,00 zł	85,00%
2.	2.1 Zakup sprzętu	1 000 000,00 zł	1 000 000,00 zł	0,00 zł	850 000,00 zł	85,00%	Umowa nr 1522/22335/225	2192238,84	TAK	2 192 238,84 zł	2 192 238,84 zł	0,00 zł	1 863 403,01 zł	85,00%
3.	Koszty pośrednie - 3% od kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich	288 377,65 zł	288 377,65 zł	0,00 zł	245 121,00 zł	85,00%	-	275767,1652	ND	275 767,17 zł	272 767,17 zł	0,00 zł	231 852,09 zł	85,00%
SUMA		9 900 966,02 zł	9 900 966,02 zł	0,00 zł	8 415 821,11 zł	85,00%	-	9468006,005	-	9 468 006,01 zł	9 365 006,01 zł	100 000,00 zł	7 960 255,09 zł	85,00%

**Zmiany rzeczowe i zmiany kosztów w projekcie objętym
pomocą publiczną/pomocą de minimis.**

Zmiany rzeczowe i zmiany kosztów w projekcie objętym pomocą publiczną/pomocą de minimis:

W projekcie w którym występuje pomoc publiczna z efektem zachęty nie można:

- zmieniać zakresu rzeczowego w projekcie;
- wykorzystać oszczędności powstałych w projekcie;
- przesuwać kosztów pomiędzy wydatkami.

W projekcie w którym występuje pomoc de minimis wykorzystanie oszczędności będzie możliwe jedynie po weryfikacji limitu pomocy de minimis.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 rozporządzenia 2023/2831, całkowita kwota pomocy de minimis przyznanej przez jedno państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu nie może przekroczyć **300 000 EUR** w okresie 3 lat, przy czym, zgodnie z pkt 11 preambuły do ww.

Montaż finansowy.

Zmiana montażu finansowego

Jeżeli w trakcie realizacji projektu beneficjent otrzymał środki publiczne na podstawie innej umowy lub umów na finansowanie wkładu własnego należy je uwzględnić w zależności od źródła pochodzenia w montażu finansowym.

Przykład:

- środki pochodzące z dotacji np. środki NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz umorzenia pożyczek należy wykazać w pozycji „inne publiczne” montażu finansowego,
- pożyczki nieumarzalne wskazuje się w pozycjach właściwych dla beneficjenta, który spłaci daną pożyczkę.

Środki z dotacji oraz umorzenia pożyczek przekraczających wartość wkładu własnego skutkują obniżeniem wartości dofinansowania.

VAT.

Zmiana kosztu całkowitego - kwalifikowalność VAT

Kiedy w trakcie realizacji projektu jego wartość wzrośnie do wysokości **5 000 000 euro** (lub więcej), a Vat w projekcie jest kosztem kwalifikowalnym, w celu zbadania kwalifikowalności podatku od towarów i usług, beneficjent zostanie zobligowany do złożenia:

- oświadczenia o VAT,
- indywidualnej interpretacji prawa podatkowego.

Indywidualną interpretację prawa podatkowego należy dostarczyć na etapie składania pierwszego wniosku o płatność (zaliczkową oraz z wydatkami).

Zwiększenie dofinansowania.

Zwiększenie dofinansowania

Możliwość zwiększenia kwoty lub/i procentu dofinansowania na podstawie:

- ponownego szacowania wartości zamówienia lub/i
 - oferta złożona przez wykonawcę/ów lub/i
 - wartości podpisanej/ych umowy/umów z wykonawcą/ami,
 - przekroczenia wysokości wydatków dotyczących danego zamówienia, które zaplanowałeś we wniosku o dofinansowanie.
-
- UWAGA: Ostateczna decyzja w sprawie zwiększenia będzie należała do IZ FE SL 2021-2027. Nadmieniam, że o kolejności zwiększenia dofinansowania decyduje dostarczenie kompletu dokumentów. Wysokość dofinansowania będzie uzależniona od dostępnej alokacji w danym miesiącu. Zmiana kwoty dofinansowania zostanie wprowadzona aneksem do umowy o dofinansowanie, po podjęciu uchwały przez Zarząd Województwa.

Zwiększenie dofinansowania

- Przy zwiększaniu dofinansowania do maksymalnego poziomu możliwego dla danego projektu IZ FE SL będzie uwzględniać w szczególności spełnienie wszystkich warunków wskazanych w podrozdziale 2.3.5 Przewodnika dla beneficjentów FE SL 2021-2027,
- Celem przeprowadzenia analizy w zakresie możliwości zwiększenia dofinansowania należy dostarczyć:
 - umowę/y z wykonawcą / aneks/y do umowy/ów z wykonawcą lub
 - informację, że po ponownym szacowaniu wartości zamówienia kwota wydatków zaplanowanych we wniosku o dofinansowanie uległa zmianie oraz dysponujesz dokumentami, które to potwierdzają lub
 - informację, że najkorzystniejsza oferta złożona w postępowaniu przetargowym uległa zmianie oraz dysponujesz dokumentami, które to potwierdzają oraz
 - formularz zgłaszania zmian.

Formularz zmian w perspektywie 2021-2027.

Formularz zmian w perspektywie 2021-2027.

Formularz dotyczący zmiany terminów realizacji projektu

Numer wniosku o dofinansowanie: _____

Tytuł projektu: _____

Beneficjent: _____

Lp.	Nazwa terminu	Przed zmianą	Po zmianie	Uzasadnienie
1.	Termin rozpoczęcia projektu			
2.	Termin zakończenia projektu			
3.	Termin wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia na rzeczową realizację projektu (główny zakres projektu)			
4.	Termin zawarcia pierwszej umowy o powierzenie grantu *			

* dotyczy projektów grantowych

Formularz dotyczący zmiany kosztów w projekcie

Numer wniosku o dofinansowanie: _____

Tytuł projektu: _____

Beneficjent: _____

PRZED ZMIANĄ - dane z aktualnej wersji wniosku o dofinansowanie										PO ZMIANIE						
Lp.	Numer wydatku (w tabeli należy wykazać WSZYSTKIE wydatki w ramach projektu, nawet jeśli ich wartość nie ulega zmianie)	Wydatki ogółem	Wydatki kwalifikowalne	Wydatki niekwalifikowalne	Dofinansowanie EFRR / FST	Procent dofinansowania	Nr i data umowy z wykonawcą / aneksu do umowy z wykonawcą	Całkowita wartość umowy z wykonawcą / aneksu do umowy z wykonawcą / całkowita wartość po ponownym szacowaniu / całkowita wartość najkorzystniejszej oferty	Czy wszystkie zamówienia dotyczące wydatku zostały przeprowadzone	Wydatki ogółem	Wydatki kwalifikowalne	Wydatki niekwalifikowalne	W oparciu o dane z kolumny I należy wskazać dla danego wydatku:			
													*Dofinansowanie EFRR / FST	Procent dofinansowania	**Wartość środków publicznych otrzymanych bezwrotnie	
1.																
2.																
...																
SUMA																

Formularz zmian w perspektywie 2021-2027.

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Formularz dotyczący zmiany zakresu rzeczowego

Formularz dotyczy:

a) robót zamiennych

b) robót / dostaw / usług wynikających z zamówień dodatkowych / uzupełniających

c) zmienionych parametrów technicznych (dotyczy sytuacji, kiedy zmianie ulega ilość zaplanowanego sprzętu / urządzeń / wyposażenia)

d) zmiany elementów wskazanych na etapie aplikacyjnym na inne o podobnych funkcjach

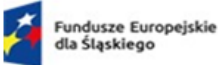
Numer wniosku o dofinansowanie:

Tytuł projektu:

Beneficjent:

Lp.	Zakres zgłaszanych zmian								
	Numer pola i treść w aktualnej wersji wniosku o dofinansowanie	Treść po zmianie	Uzasadnienie zmiany	Wartość robót	Nr i data protokołu konieczności lub innego równoważnego dokumentu potwierdzającego zmianę	Nr i data umowy z wykonawcą / aneksu do umowy z wykonawcą lub innego dokumentu potwierdzającego koszt	Numer wydatku którego dotyczy zmiana	Koszt kwalifikowalny wydatku w aktualnej wersji wniosku o dofinansowanie	Koszt kwalifikowalny wydatku po uwzględnieniu zmian (koszt kwalifikowalny wydatku w aktualnej wersji wniosku o dofinansowanie + wartość zmiany)
1.									
2.									
...									

Formularz zmian w perspektywie 2021-2027 – nowość.

    			
Formularz dotyczący wpływu zgłaszanych zmian na kryteria			
Numer wniosku o dofinansowanie:			
Tytuł projektu:			
Beneficjent:			
Lp.	Nazwa kryterium widniejąca w części B.7 wniosku o dofinansowanie (w tabeli należy wykazać WSZYSTKIE kryteria z tego pola)	Wpływ wnioskowanej zmiany na kryteria TAK/NIE	Uzasadnienie (w przypadku wpływu zgłaszanej zmiany na kryterium)
1.			
2.			
...			

Formularz zmian w perspektywie 2021-2027 – nowość.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Formularz dotyczący wpływu zgłaszanych zmian na na wskaźniki produktu i rezultatu

Numer wniosku o dofinansowanie:

Tytuł projektu:

Beneficjent:

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość docelowa		Sposób szacowania wartości docelowej wskaźnika		Sposób pomiaru i rozliczenia oraz monitorowania wskaźnika w trwałości		Uzasadnienie
			przed zmianą	po zmianie	przed zmianą	po zmianie	przed zmianą	po zmianie	
WSKAŹNIKI PRODUKTU									
1.									
2.									
...									
WSKAŹNIKI REZULTATU									
1.									
2.									
...									

Referat kontraktacji i realizacji projektów

Zapraszamy do kontaktu z opiekunem projektu, który jest przydzielony i widnieje w systemie LSI2021 w zakładce „Opiekun w ramach instytucji zawierającej umowę o dofinansowanie/wydającej decyzję”.

Numery telefonów znajdą Państwo w książce teleadresowej na stronie internetowej funduszeue.slaskie.pl

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Fundusze Europejskie

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie